

DAMIR VIDAKOVIĆ – jedini preživjeli maloljetni branitelj Lušca

Izvor: Privatna arhiva

Objavio **Borna Marinić** - 30/11/2023

Antonio Vidaković, Josip Bandić i Damir Vidaković. Tri dječaka iz vukovarskog naselja Lužac, tri heroja, tri naizgled iste, a opet toliko različite životne priče. Nažalost za Antonia i Josipa te priče su okončane 2. studenog 1991. kada su po ulasku svirepog neprijatelja u Lužac ubijeni. **Damir je pukom srećom izbjegao smrt, a danas svjedoči o tome što je kao 16-godišnjak prošao u paklu Vukovara.**

Sva trojica imala su prilično slično djetinjstvo, prve razrede osnovne škole završili su u područnoj osnovnoj školi u naselju Lužac, a više razrede u OŠ Ivo Lola Ribar u centru Vukovara. Slobodno vrijeme provodilo se u druženju na igralištu i sportu. U školskim praznicima dječaci su uživali na Dunavu ili Vuki... Sve do školskih praznika 1991. koje su proveli na stražama u svojem naselju Lužac. Damir Vidaković u jesen 1990. krenuo je u 1. razred srednje poljoprivredne škole u Vinkovcima. U 2. polugodištu **mjesec i pol nastave je propustio jer su u selu Bršadin između Vukovara i Vinkovaca bile barikade** te učestala miniranja pruge no već i ranije postalo mu je jasno da se stvari ne odvijaju u dobrom smjeru.

Odmah nakon višestranačkih izbora i dolaska Tuđmana na vlast počelo se osjećati nekakvo nepovjerenje. Svatko je imao svoju ideju u kojem smjeru je vidio budućnost Vukovara, neki su ga vidjeli u Hrvatskoj, neki u Jugoslaviji, a neki u Srbiji.

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Veliki mjesečni turnir na Admiralu donosi 70.000€ za 1.000 igrača

Sponsored by Midas

Nakon zločina u Borovu Selu i ubojstva dvanaestorice hrvatskih policajaca sve se mijenja. **Dolazi do ratne psihoze** među stanovnicima tadašnje vukovarske općine, pa tako i među onima na Lušcu smještenom između Borova i Vukovara. Krajem proljeća na straže je krenuo i maloljetni Damir.

Kod nas na Lušcu bilo je miješano stanovništvo. Počelo je tako što smo mi na jednom dijelu držali straže, a oni na drugom. Mene je malo povukao i moj bratić Antonio, s kojim sam bio generacija, a koji se s godinu dana mlađim prijateljem Josipom Bandićem već uključio. Bilo je relativno mirno sve do 1.7.1991. kada je došlo do puškaranja. Pokušali su nas istjerati, no na kraju su oni otišli, mislim na one ekstremne Srbe. Većina ih je otišla u Srbiju, a malo po malo odlazili su i ostali. Bilo je to jako mučno vrijeme. Mene je vrtlog uhvatio i nije iz toga bilo izlaza, događaji su se odvijali munjevito. Tek kada sam postao stariji sam shvatio što sam sve prošao.

Na početku se Damir vodio kao pripadnik pričuvnog sastava MUP-a Republike Hrvatske, a osnutkom vukovarskog ZNG-a, odnosno 204. brigade postao je njezin pripadnik. Pitamo ga **koji je faktor presudio u tome da se uključi u obranu Vukovara.**

Odgojen sam kao Hrvat, išao sam prije rata u crkvu i odgojen sam da volim i čuvam svoje. Majka i otac teškom su mukom i štednjom sagradili našu kuću i sada netko želi to nama uzeti. Nisam puno razmišljao, bilo mi je prirodno ostati sa svojim roditeljima i u svojem naselju. Otac je htio da odemo brat i ja no mi nismo htjeli. Danas kao otac potpuno ga razumijem i ja nikada svojem djetetu ne bi dao da ide u rat.

Domaćim braniteljima uskoro se na Lušcu priključilo i nešto branitelja koji su došli na ispomoć iz Đakova i iz policije no i dalje je to bio **vrlo malen broj** s obzirom na dužinu fronte obrane.

Bili smo okruženi sa svih strana tako da je fronta bili prilično velika. Mislim da je to ukupno 2 kilometra bilo kada se sve okružilo, a nas je u trenutku kada nas je bilo najviše bilo tek 50-60. Otac i ja bili smo skupa na položajima, a majka i dvije godine mlađi brat bili su u podrumu.

Krvave jeseni 1991. na Lušcu ti je svakog trenutka mogla doletjeti granata i oduzeti život. **Linija između života i smrti bila je tanka.** Jednom prilikom Damir je sa suborcima krenuo prema Borovu naselju. Čim su uočeni sa silosa Đergaj po njima je krenuo tući mitraljez.

Jedan metak prošao je točno između Antonia, Josipa i mene koji smo bili na zadnjem sjedištu. Čudo je da smo se izvukli bez posljedica u tom izrešetanom kamiončiću. Josipu je malo poderao jaknu na leđima, a Antonia očešao po vratu. Nakon toga više nismo niti pokušavali izaći van s Lušca.

(Antonio drži knjigu na koljenima, a Damir pušku)

Na samom početku bitke za Vukovar Lužac je ostao bez struje, opkolili su ga, ukopali tenkove i razarali ga topništvom. U prvi ozbiljniji pješачki napad krenuli su 16. listopada kada je poginuo Damirov bratić **Pero Vidaković**.

Taj napad smo uspješno odbili uz 2-3 poginula i 10-ak ranjenih vojnika među kojima i Antonijev otac Stjepan, moj stric. Ušli su nam u Lužac, no vratili smo crtu obrane, a naše snage su čak zarobile i tenk. Tog dana u centar su otišli majka i brat shvativši da je postalo preopasno biti u Lušcu. Mi branitelji imali smo prilično visok moral. Držale su nas na životu laži da će netko doći u pomoć, a u biti nitko nije dolazio.

Tako je stigao 2. studenog 1991. kada je pokrenut najveći napad na Lužac. Obrana je slomljena, a **rane zločina koji su uslijedili nisu do danas zacijelile**. Sa sviješću o tome molimo Damira da evocira uspomenu na jedan od najtežih dana u životu.

Probili su nam liniju posred Lušca. Inače su nas mlađe stalno gurali u pozadinu, e tog dana ja nisam htio u pozadinu već u prve redove. Antonio i Josip s jednom su skupinom krenuli u povlačenje, a ja sam bio u ekipi koja je krenula pokušati vratiti ono što smo i Kolačići i polica privatnosti

bilo uspjeha. Naišli smo na Arkanovce no nismo znali da su to neprijatelji. U nama je stalno tinjala ta nada da će nam doći hrvatske snage u pomoć. Kada mi je jedan od njih doviknuo da izađem na cestu i da će me raznijeti zoljom shvatili smo da to nije pomoć koju smo čekali. Malo smo pucali po njima, a kada smo sve ispucali došao je neprijateljski transporter i morali smo se povući.

Damir Vidaković probio se do centra Vukovara. Dugo vremena nije znao gdje su i kako su završili njegov bratić Antonio i prijatelj Josip. **Tek kasnije saznao je da su upali u zasjedu te da su zarobljeni odvedeni do školskog dvorišta gdje su mučki ubijeni.**

Kada je postalo jasno da je Vukovar pred okupacijom, Damir je 17.11. u kontejner pred bolnicom bacio pušku. **Trebao je s ocem ići u proboj no u kaosu koji je zavladao putevi su im se razdvojili.** Otac Mato odlazi u proboj i jedva preživljava teško ranjavanje u pluća, trbuh i noge, kada je naletio na minu kod Marinaca. Od iznemoglosti je pao i ostao u polju sve dok jedan Nuštarac nije slučajno naišao na njega tražeći svojeg sina. U međuvremenu se Damir s majkom Jakoslavom i bratom Davorom predao neprijatelju koji je ušao grad. **Iz bolnice su odvedeni na Velepromet i na koncu su se izvukli preko Bosne do Hrvatske.**

Život mu se dijeli na onaj prije rata i na onaj poslije rata, a nakon pakla Vukovara više nije uzeo pušku u ruke. Prvu godinu progonstva proveo je u Istri i Dugom Ratu no **zov slavonske ravnice** bio je snažan pa se vratio i mirnu reintegraciju dočekao u prognaničkom naselju Rokovci kraj Vinkovaca. Prisjeća se da su ga nakon bitke za Vukovar **stalno skidali sa spiska vukovarskih branitelja** no bio je uporan i svaki put ih je ispravljao sve do 1994. kada više nisu radili revizije. Tako je Damir ostvario status hrvatskog branitelja te mu je dodijeljena Spomenica Domovinskog rata.

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Borna Marinić

VIŠE S WEBA